

megfelelő gépekkel, jó technológiával, helyes ármegállapítással és szabványaink korszerűsítésével.

Örömmel állapítható meg, hogy erdőgazdaságaink és erdészeteink lelkesen fogják fel a fagyártmánytermelés fokozásának kérdését, aminek keresztülviteléhez azonban az előfeltételeket meg kell teremteni. Meggyőződésem, hogy főképpen a bányászéldeszka nagyobbmértvű termelésével hathatósan hozzájárulhatunk bányászéldeszka importunk csökkentéséhez. A bányászatnak hatalmas mennyiségű bányafa és bányászéldeszkára van szüksége. Ennek mi csak alig harmadrészét tudtuk eddig a hazai termelésből kielégíteni. Van tehát bő elhelyezési lehetőség és ezt a népgazdaság érdekében ki kell használni, ha meggondoljuk, hogy a külföldről behozott bányászéldeszka értékben többszörösét teszi ki a belföldinek.

Hozzászólás Lámfalussy Sándor egyetemi tanár cikkéhez

Az új rönkszabványok 18 cm átmérőtől és 2 m hosszúságtól felfelé magukban foglalják mindazokat a faanyagokat, amelyek fűrészipari feldolgozásra — mégha csak bányadeszka termelésre is — alkalmasak. A kivágás-szabvány a 2 méternél rövidebb faanyagnál csak a gyengébb minőségű rönknek megfelelő anyagot nem tartalmazza. A bányafa-szabvány lényegében 12—22 cm átmérőig tartalmazza a viszonylag jobb minőségű anyagot. Régióta érvényben volt a szerhasáb, szerdonga szabvány, amely a tűzifatermelés során kiválogatható, minőségileg egészen jó faanyagot tartalmazza.

A rönkanyagot a fűrésziparnak kell feldolgoznia. Így a rönkszabványnak megfelelő faanyag nem kerülhet szóba erdőgazdasági feldolgozásra. Ugyanígy a kivágást, szerhasábót és szerdongát továbbra is azoknak a szerveknek kell feldolgozniuk, amelyek a népgazdasági anyagellátási tervben eddig is kapták ezt az anyagot. A fagyártmány termelés felfuttatása érdekében a bányafa termelését csökkenteni helytelen volna, hiszen igen költséges importnövekedést vonna maga után. Ebből következik, hogy faanyaggyártmány termelésünk alapanyagának kiszélesítésére a meglévő szabványok figyelembevételével legfeljebb a kivágással egyenlő hosszúságú, de minőségileg a kivágás-szabványnak meg nem felelő faanyag (pl. régebben bordaléc kivágás), valamint az eddig (esetleg hibásan) tűzifának termelt faanyagból, a tűzifátökök elhasítása előtt kiválogatható fadarabok állnak rendelkezésünkre. Ez utóbbi mennyiségileg a legjelentősebb. Hosszúsági mérete megállapításánál azt kell figyelembe venni, hogy melyik választékot kívánjuk felfuttatni népgazdasági érdekből, és melyik választék előállítására alkalmas a legjelentősebb mennyiségben rendelkezésre álló faanyag. A legnagyobb mennyiségű népgazdasági igény bányászéldeszkaiban mutatkozik és alapanyagunk éppen erre a célra a legalkalmasabb. Erre pedig az 1,20 m hosszúság a legmegfelelőbb. Hogy a fagyártmánytermelés alapanyagát együtt termeljük-e a tűzifával, illetve, hogy tő mellett válogattassuk ki összesarangolás előtt vagy rakodón (közbenső, feladóállomási), gazdaságossági számítással kell eldönteni, figyelemmel arra, hogy a fagyártmányt feldolgozó üzem a tő mellől feladóállomásra fuvarozás vonalába esik-e, vagy sem.

A feldolgozás helyét tekintve kétségkívül erdőgazdaságainkban leggazdaságosabb feldolgozni a fagyártmány alapanyagát, mert

a) a viszonylag alacsony kihozatal mellett jelentkező hulladék tűzifát nem kell iparifa alapanyagként távolsági forgalomba hozni, elszállítani;

b) a fagyártmány a felhasználókhöz az erdőgazdaságoktól szállítható a legkisebb költséggel;

c) a fagyártmánytermelő üzemek erdőgazdaságainkban már működnek és létesítésük nem csökkentette a faipari nagy létesítmények beruházási keretét.

Kétségkívül érdemes lenne erdőgazdaságra és faiparra kiterjedő vizsgálat tárgyává tenni, hogy a csak bányadeszka-termelésre alkalmas rönköt erdőgazdaságainkban dolgozzuk fel.

Erdőgazdaságaink a cikkíró által javasolt fagyártmányválasztékokat — a vágányalj-betéttuskó kivételével — már a múlt évben is termelték. A vágányalj-betéttuskó termelését viszont alaposan meg kell fontolni, mivel jóminőségű alapanyagot igényel, s a rendelkezésre álló alapanyagból aligha lenne gazdaságosan előállítható. Erdőgazdaságaink általában a cikkíró által javasolt módon — egyik oldalát meglapolva

a tönknek — termelik a bányászéldeszkat. A keskeny és széles bányászéldeszka a bányászokkal történt közös megállapodás eredménye. Így azon változtatni újabb, közös megállapodással lehetséges, természetesen figyelembe véve a népgazdaság érdekeit és azon belül el nem hanyagolva az erdőgazdaságok érdekeit. Mindenesetre a keskeny bányászéldeszka bevezetése lazított ugyan a szabványon, de ugyanakkor használható méretekben jelentősen megnövelte a bányászat rendelkezésére bocsátható bányászéldeszka mennyiségét.

A *cserrönk feldolgozása* a faiparban kétségtől kisédelmesen történt, s emiatt a cserrönk minőségileg kárt szenvedett. Történt ez azért, mert

a) a cserrönk viszonylag alacsony termelési értéket ad, s viszonylag nagyobb költséggel dolgozható fel,

b) az értéket is feltüntető leltározás évről évre elmaradt, s az értékében csökkent rönkanyag is eredetileg könyvelt értékkel került a mérlegekbe,

c) és nem utolsósorban, mert a faipar rönk-zárókészlete véleményem szerint túlságosan nagyra duzzadt fel.

Ilyen nagy rönkkészlettel való gazdálkodási elv mellett hiába dolgoztatnánk fel a cserrönköt erdőgazdaságainkkal, — lenne másik fafaj (akác), mely a feldolgozásban utolsó helyre kerülne a b) pontban felhozottakhoz hasonló okok miatt. Ezért a *cserrönk feldolgozását a faiparban is el lehet végezni* jelentősebb minőségromlás nélkül, ha az 1959. évi tervben még lejjebb szállítjuk a faipar rönkkészletét és következetesen megköveteljük az évenkénti rönkleltárt (értékre is).

A *tűzifa termelésével kapcsolatban*: az új tűzifaszabvány-terv lehetőséget ad erdőgazdaságainknak, hogy tűzifarönköt az eddigi 13 cm helyett 18 cm átmérőig nehasítsák fel hasábbá, hanem dorongként termeljék, illetve hozzák forgalomba. Számolva az erdőgazdaságok hoztölási (manipulációs) helyzetével, a szabvány lehetővé teszi, hogy tűzifából történő kiválogatással is jelentősen növelni lehessen a fagyártmánytermelés alapanyagával való ellátását.

A cikkíróval szemben hivatkoznom kell az NDK tűzifatermelési előírásra, ahol 25 cm átmérőig nem hasítják fel a tűzifatornkoket. Mivel az NDK-ból fatakarékosság szempontjából a legmesszebbmenő intézkedéseket ismerjük, nincs okunk feltételezni, hogy előírásuk ellenkezze a fatakarékosság elvével.

Tűzifánk minőségére eddig nem befülledés miatt, hanem — mondhatni — élőnedves állapota miatt volt panasz.

Amíg a IV. naptári negyedévben már meg kell kezdenünk a friss termelésű tűzifa szállítását, s lényegében alig rendelkezünk 6 hónapnál régebben termelt tűzifával, a 18 cm-ig való felhasználatlanság miatt nem kell tartanunk a tűzifa minőségének számottevő romlásától.

Benedek Attila

Pályázati felhívás

Az Erdészeti Tudományos Intézet igazgatója pályázatot hirdet a sárvári Nyárfakutató Kísérleti Allomáson egy tudományos munkatársi vagy segédmunkatársi állásra.

A Sárváron dolgozó tud. munkatárs, ill. segédmunkatárs feladata a nyárfélék leg-eredményesebb termelési módjainak kutatása.

Az állásra okleveles erdőmérnökök pályázhatnak.

A pályázóknak legalább 3 éves szakmai gyakorlatot kell igazolniuk.

A pályázatokat az Erdészeti Tudományos Intézet igazgatójához (Budapest, II., Frankel Leó u. 44. sz.) kell 1958. március 31-ig eljuttatni.

Részletes felvilágosítást az ERTI igazgatója ad.